

CNME
Hellendoorn

Centrum voor Natuur- en MilieuEducatie

Grotestraat 281, 7441 GS Nijverdal
cnmehellendoorn@gmail.com
www.cnmehellendoorn.nl

Jaaraanbod

CNME Hellendoorn

Schooljaar 2026-2027

Inhoud

1	Overzicht van materialen per bouw	2
2	Uitleenperiodes 2025-2026	3
3	Algemene informatie over CNME-Hellendoorn	4
4	Dieren in de woonomgeving	6
5	Vegetatie in de woonomgeving	14
6	Ontdekken van de biodiversiteit	16
7	Gezondheid: Voeding & Lichaam	18
8	Natuur, wetenschap en techniek	21
9	Energie, Klimaat en Duurzaamheid	24
10	Aanbod Nationaalpark Sallandse Heuvelrug & Staatsbosbeheer Buitencentrum Sallandse Heuvelrug & Zinin educatieprojecten	28

Overzicht van materialen per bouw

Bouw	Materiaal	Thema's	Blz.
O	De Boerderij		8
O	Eekhoorn		6
O	Buitenbeestjes		9
O	Lieveheersbeestjes		10
O	Groenten fruit en smaakspel		19
O	Pannenkoeken bakken		18
O	Wormenwerk		28
O	Buitenplezier (voorheen Kabouterplezier en Kabouters zijn buiten)		17
O	Buiten kijken		16
O	Water - Kikkerpad		21
O M	Paddenstoelen		15
O M	Slakken		11
O M	Kikkerdril tot kikker (Natuur in de klas)		12
O M	Spinnen		11
O M	Egels		6
O M	Buitenspelen (map in koffer)		21
O M	Stenen - Jannie Steen		23
O M	Van tarwe naar brood		18
O M	Bonen (Natuur in de klas)		16
O M	Levenscyclus		9
O M	Vlinders (Natuur in de klas)		11
O M	Voorjaarstakken (Natuur in de klas)		15
O M B	Smaaklessen		19

Bouw	Materiaal	Thema's	Blz
M	Champignons (<i>Natuur in de klas</i>)		19
M	Zwerfafval		27
M	Mollen		7
M	Koekoek		13
M	Fairtrade		20
M	Veldwerk Water (voorheen rugtassen om water)		22
M	Plasticsoep		26
M	De honingbij		10
M	Vogels kijken		12
M	Raar maar waar		22
M	Sterren en heelal		23
M	Vleermuizen		7
M B	Wilde planten		14
M B	Uilen		13
M B	Veldwerk Bos		17
M B	Van afval naar grondstof		27
M B	Bomen		14
M B	Moestuiniëren (kaartenbak)		15
M B	Lichaam; torso en organen		20
M B	Textiel (leskist en wandeling)		26
	B Energie; natuurlijk duurzaam		25
	B Zon, wind en aardwarmte		24
	B Klimaatverandering		25

Uitleenperiodes 2026-2027

Per	Bezorgdag	Ophaaldag
1	Do 27 augustus	Woe 23 september
2	Do 24 september <i>Levering champignonkweekset</i>	Woe 28 oktober
3	Do 29 oktober	Woe 25 november
4	Do 26 november	Woe 16 december
5	Do 7 januari	Woe 3 februari
6	Do 4 feb	Woe 3 mrt
7	Do 4 maart <i>Levering bonen, kikkerdril, voorjaarstakken</i>	Woe 31 maart
8	Do 1 april <i>Levering kikkerdril</i>	Woe 19 mei
9	Do 20 mei <i>Levering vlindersetje</i>	Woe 16 juni
10	Do 17 juni	Woe 7 juli

NB. Het is mogelijk meerdere periodes achtereen te reserveren.
Materiaal lenen voor een afwijkende periode is in sommige gevallen mogelijk.
U kunt ons hierover mailen: cnmehellendoorn@gmail.com

Algemene informatie over CNME Hellendoorn

Catalogus jaaraanbod CNME Hellendoorn schooljaar 2026 -2027

We zijn blij dat we ook voor het nieuwe schooljaar ons mooie en afwisselende aanbod kunnen presenteren.

Op pagina 2 en 3 vindt u de overzichten van de verschillende materialen per thema (6 kleuren) en per bouw (**O**nder, **M**idden, **B**oven).

Hieronder leest u de algemene informatie en vanaf pagina 6 volgt uitgebreide informatie per item geclusterd per thema.

We hopen dat we u met deze catalogus voldoende informeren en inspireren, zodat u makkelijk kunt kiezen en reserveren. Heeft u vragen, dan vernemen we dat graag.

Nieuw

In het schooljaar 2026-2027 zullen de uitleenperiodes niet 3, maar 4 weken zijn. Hierdoor zal er hopelijk meer tijd zijn om van onze materialen gebruik te maken. (Alleen de periode voor de kerstvakantie en voor de zomervakantie zal 3 weken zijn.) Vanaf januari 2027 is onze leskist Textiel: verleden-heden-toekomst beschikbaar. De leskisten Kabouterplezier en Kabouters zijn buiten zijn samengevoegd onder de naam Buitenplezier.

De rugzakken voor water- en voor bosonderzoek zijn vervangen door kisten onder de namen Veldwerk Water en Veldwerk Bos

In (bijna) alle leskisten zitten nu nieuwe taalrijke fictieboeken, om ook vanuit een mooi of spannend verhaal de kennis en de interesse rondom de thema's te vergroten.

Leskisten kosteloos voor scholen binnen de gemeente Hellendoorn

Voor basisscholen in de gemeente Hellendoorn zijn dit schooljaar (bijna) alle items gratis. De kosten van 'Buiten beleven' zijn € 1,00 per leerling. De kosten voor, Champignons en Vlinders zijn €5,00 per reservering.

Alle materialen bezorgen wij op school. De uitleenperiode is ongeveer drie lesweken. Na de uitleenperiode worden de leskisten ook weer bij de scholen door ons opgehaald. Bij reservering van een item Natuur ín de klas ontvangt u materialen, die niet terug naar ons centrum gaan.

In de leskisten van het CNME vindt u, een instructiemap met informatie, aanwijzingen voor de buitenactiviteit en lessen. Verder informatieve boeken voor de leerlingen, onderzoeksmateriaal en andere benodigdheden, zodat u samen met de leerlingen aan de slag kunt. Daarnaast biedt de website steeds meer mogelijkheden om lesmateriaal te downloaden. <https://www.cnmehellendoorn.nl/downloads/>

Uitgangspunt bij de leskisten is dat -waar mogelijk- de leerlingen buiten, de natuur verkennen, ontdekken en ervaringen opdoen.

Leskisten reserveren of Natuur ín de klas aanvragen

Indien u tijdig reserveert, voorkomt u dat materiaal in bepaalde periode niet meer te krijgen is. Ga hiervoor naar het [nme-gids-lesaanbod reserveren](#). Daar vindt u het aanbod van het CNME-Hellendoorn op alfabet.

Elke school heeft een eigen inlogcode, die bij de CNME-coördinator van uw school en ook bij ons bekend is. Nadat u heeft ingelogd, komt u op de pagina waar u de schoolgegevens kunt aanpassen. Vervolgens kunt u reserveren.

Gastlessen, Boomconsulent, Tuincoach, Wilde bijen gastdocent

Gastlessen of een deskundige bij u op school? Het CNME kan voor u op zoek gaan naar een beschikbare gastdocent, consulent of natuurgids.

Buiten beleven met een natuurgids

Onder deze naamgeving gaan wij met uw klas op een gewenste locatie naar buiten; dit kan zijn een herfstbeleving bij het Buitencentrum de Sallandse Heuvelrug, een buitenles in het bos, op zoek naar wilde planten en insecten bij de Regge of gewoon op het plein of in de buurt van uw school. Per leerling vragen wij hiervoor een vergoeding van € 1,00. Verdere informatie hierover en reserveren graag per mail.

Er op uit naar of via diverse organisaties

Met een groep leerlingen kunt u diverse bedrijven, instellingen en bezienswaardigheden bezoeken. Wij hebben enkele mogelijkheden opgenomen in deze catalogus. Het contact met de instantie moet u zelf leggen. De deelnemende instantie is en blijft zelf verantwoordelijk voor haar inbreng. Afspraken over tijden en eventuele onkosten e.d. regelt u buiten het CNME om.

Uitleen van andere materialen, vragen en wensen

Het centrum beschikt naast leskisten ook over een grote collectie opgezette dieren en extra materialen. Dit is voor leerlingen die een spreekbeurt of presentatie verzorgen, of wanneer de school denkt meer materiaal nodig te hebben.

Lenen van dit extra materiaal is voor de basisscholen en leerlingen in de gemeente Hellendoorn gratis. Voor andere gebruikers wordt een vergoeding gevraagd.

U kunt hiervoor via de mail een afspraak maken. Wij kunnen dan tijd en ruimte voor u vrijmaken.

Contact

Op onze site is veel informatie terug te vinden: www.cnmehellendoorn.nl

Via de site kunt u ook naar het reserveringssysteem.

Voor verdere vragen, wensen en reserveringen van losse materialen kunt u mailen naar cnmehellendoorn@gmail.com.

Langskomen (of bellen) is mogelijk tijdens openingstijden: donderdagmiddag (behalve in de schoolvakanties) van 12.30 uur tot 16.00 uur. Telefoonnummer: 06-10 42 09 54

Of maak een afspraak via de mail. We ontvangen je graag op ons centrum!

Dieren in de woonomgeving

**Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
Mens & Natuur 39, 40 en 41**

Leskist: Eekhoorn

Leskist voor groep 1 & 2

Het hele jaar

De eekhoorn is regelmatig waar te nemen in bos of park nabij de woonomgeving. De leskist biedt achtergrondinformatie voor de leerkracht en opdrachten voor leerlingen waarbij al doende hun kennis wordt verworven en vergroot. De opdrachten kunnen buiten in een circuitvorm worden aangeboden.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatief boek over eekhoorns
- fantasie boek
- opgezette eekhoorn
- handpop eekhoorn
- 8 houten opdrachtborden
- 14 opdrachtkaarten

Leskist: Egels

Leskist voor groep 1 t/m 4

Lente, zomer, herfst

Egels zijn zoogdieren die in de avond en nacht rondscharrelen rond de school en in tuinen. Kinderen leren over de leefwijze en het leefgebied van egels.

Wat is de levenscyclus en wat de jaarcyclus van de egel? Wat eet en drinkt de egel?

De egel is een nachtdier, maar er zijn meer nachtdieren.

Hoe komt de egel en hoe komen andere dieren de winter door?

Kan de egel daarbij geholpen worden?

Inhoud leskist:

- instructiemap
- opgezette egel
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- te kopiëren werkboekjes voor onder- en middenbouw
- opdrachtencircuit met 11 opdrachten en veel concreet materiaal

Leskist: Vleermuizen

Leskist voor groep 5 en 6

Lente, zomer, herfst

In de avondschemering kunnen kinderen de vleermuis opmerken. Door mythen en ook door corona heeft het imago van de vleermuis een flinke deuk opgelopen. Maar dit vrij onbekend zoogdier is onschadelijk en zeker boeiend. Met het materiaal uit deze leskist ontdekken de leerlingen o.a. hoe vleermuizen kunnen vliegen, hoe ze met echolocatie hun voedsel vinden, over de verblijfplaatsen in de zomer en winter en hoe ze hun jongen verzorgen.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- batdetector met instructie
- verdroogde vleermuis
- vleermuizenkast
- blinddoek en hesje voor spel echolocatie
- harde ballen voor demonstratie
- posters

Leskist: Mollen

Leskist voor groep (4) 5 en 6

Het hele jaar

Wat een molshoop is weten kinderen doorgaans wel, maar over het dier dat onder de grond leeft, is veel te vertellen. Hoe graaft hij zijn gangen en wat ontdek je als je een gang openlegt? Wormen als voedsel, daar valt ook veel aan te ontdekken. Mollen vangen, verjagen of hun gang laten gaan? Dilemma's waarbij elke leerling een eigen mening mag hebben.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- een opgezette mol
- de vacht van een mol
- onderzoeksmateriaal als schepjes en vergrootglazen
- mollenklemmen

Er op uit: Kinderboerderij Ommen

Excursie kinderboerderij Ommen

Prijs bij aanvraag

Samen op pad naar de kinderboerderij.
Er valt heel veel te zien en beleven.

Aanmelden en informatie via
communicatie@kinderboerderijommen.nl

Leskist: de Boerderij

Leskist voor groep 1 en 2

Het hele jaar

Het doel van de leskist is de kinderen vertrouwd maken met het boerenbedrijf. De leskist biedt veel materiaal waarmee u kunt werken rond het thema de boerderij. De leerkrachtmap biedt veel activiteiten op diverse terreinen: spel, muziek, voorbereidend rekenen, lezen en diverse taalactiviteiten. Een bezoek aan een boerenbedrijf is een waardevolle aanvulling bij deze leskist.

Inhoud leskist o.a.:

- instructiemap
- verkleedkleden als overalls, klompen, boerenzakdoeken
- boerderijpuzzels; makkelijk en moeilijker
- handpoppen
- houten speelboerderij met spelmateriaal
- boerderijdieren met kleine tractoren voor in de hoeken
- paardenleidsels voor bij het buitenspel

Er op uit: Naar de boerderij

Excursie naar een boerderij

Het hele jaar

Een bezoek aan een educatieboerderij is een onvergetelijke ervaring. Op ruim zestig boerderijen in Overijssel kunnen klassen terecht voor leuke en leerzame praktijklessen. Kinderen gaan zelf aan de slag op de boerderij en ontdekken zo waar hun voedsel vandaan komt. Beleving speelt daarbij een belangrijke rol. Ga naar [de website](#) Meester Boer'n. Daar vind je alle informatie over boerderijeducatie en de te bezoeken boerderijen.

Insecten en bodemdiertjes

**Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
Mens & Natuur 39, 40 en 41**

Leskist: Buitenbeestjes

Leskist voor groep 1 en 2

Lente en zomer

Kevertjes, wormen, slakken, kinderen zijn verwonderd als ze kleine beestjes vinden en komen het trots laten zien. De leskist buitenbeestjes sluit daarop aan, en geeft antwoord op bestaande vragen en lokt uit tot verdieping.

In deze kist vindt u een leerkrachtmap met aanwijzingen om buiten bodemdiertjes en andere insecten te zoeken, alle materialen die nodig zijn om de diertjes op te vangen, te observeren en mee te nemen in het lokaal. Per diertje een weersbestendige kaart met korte informatie en aandachtspunten om de leerlingen beter te laten observeren. De inhoud hiervan is afgestemd op leerlingen uit groep 1 en 2. Voor verdieping is er een serie van 9 boeken toegevoegd, samen met werkbladen, waardoor de kist ook goed ingezet kan worden in de middenbouw.

De leskist 'Levenscyclus' kan aanvullend zijn als verdieping of verbreding.

Inhoud leskist:

- instructiekaart
- map met informatiekaarten en vragen per diertje
- map met 5 zoekkaarten 'Bodemdiertjes'
- map met talige opdrachten en puzzels
- 3 terrariumbakken met deksel
- wormenbak met houten deksel en schoonmaakborstel
- serie informatieve boeken over 9 bodemdiertjes
- het bijzondere beestjesboek door Juval Zommer
- diverse mini-insecten
- handpop vlieg
- loeppotjes
- lepels
- glazen plaatjes
- petrischaaltjes
- plantensproeier

Leskist: Levenscyclus

Leskist voor groep 1 t/m 4

Lente en zomer

De ontwikkeling van rups naar vlinder is vast bekend. Maar de larve van een lieveheersbeestje, die vaak op dezelfde plant te vinden is, wordt vaak niet herkend. En er zijn meer dieren die een gedaanteverandering ondergaan.

In deze leskist vindt u van aantal insecten en bodemdieren, maar ook van de kikker/pad, minimaal 4 levensfasen: het eitje, de larve en het uiteindelijke imago. Alles uitgevoerd in prachtige drie dimensionale miniatures.

De levensfasen van negen dieren zitten per soort in een plastic bakje met op de bodem een foto van de fases. Bij elk diertje is een kaart toegevoegd met daarop de ontwikkeling en wetenswaardigheden.

Inhoud leskist: bakjes met daarin de ontwikkeling van

- de dagvlinder
- de honingbij
- de kikker
- de libelle
- het lieveheersbeestje
- de mier
- de mug
- de regenworm
- de slak
- 9 educatie kaarten
- werkbladen woordenschat en antwoordkaarten

Leskist: Lieveheersbeestjes

Leskist groep 1 & 2 verdieping 3 & 4

Lente, zomer

Jonge kinderen reageren altijd blij als ze een lieveheersbeestje vinden. Samen met de kinderen gaat u buiten de beestjes zoeken. Een aantal gaat mee in de klas en al kijkend en pratend komen de kinderen te weten wat lieveheersbeestjes eten, waar ze eitjes leggen, dat uit het ei eerst een larve komt die in een pop verandert en dan als een kevertje eruit kruipt. De pootjes van het insect worden geteld, de vleugels onder het schild ontdekt. Wat de kinderen opmerken wordt op eenvoudige werkbladen of in een werkboekje vastgelegd.

Inhoud leskist (groep 1 t/m 4) o.a.:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- loeppotjes, petrischaaltjes
- zoekkaarten

De kist met spelmateriaal (groep 1 en 2)

- prentenboeken
- maskers, voelsprietten, insectenpetjes
- rood-witte pantoffels
- en ander spelmateriaal voor in de speelhoek

Leskist: De honingbij

Leskist voor groep 4, 5 en 6

Lente en zomer

Er zijn heel veel soorten bijen; de honingbij is bekend door de honing die de imker uit de bijenkast haalt. Hoe leeft een bijenvolk, wat zijn de taken van de bijen? Wat doet een imker en welke spullen gebruikt hij/zij?

Bijen leveren honing, maar zorgen ook voor bestuiving van vruchtbomen en gewassen, net als andere bijen zoals hommels en solitaire bijen. Waar leven deze bijen en hoe kunnen wij ze helpen?

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- zoekkaart bijensoorten
- een bijenkast met meerder soorten raten
- de materialen die de imker gebruikt
- een vergroot model van de honingbij
- twee posters

Er op uit: De bijenstal

Bijenstal de Jipkesbelt

Lente en zomer

De bijenhouders vereniging Nijverdal-Hellendoorn beschikt over een eigen bijenstal, 't Immenschoer, op het volkstuintencomplex op De Jipkesbelt in Hulsen. Binnen kunnen kinderen door een glazen wand het bijenvolk bekijken en ontdekken waar de koningin zich bevindt. En een imker kan veel vertellen over het houden van bijen. Bij goede weersomstandigheden vliegen de bijen af en aan.

Coördinator: Jan Welleweerd : 06-53 64 05 55

j.welleweerd@xs4all.nl <https://nijverdalhellendoorn.bijenhouders.nl/>

Leskist: Spinnen

Leskist voor groep 1 t/m 4

Herfst

Bang voor een spin? Vast niet meer na het zoeken en observeren van de spinnen in een terrarium. De activiteiten en lessuggesties zijn onderverdeeld in onderbouw en middenbouw.

Inhoud leskist:

- instructieboekje
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- een terrarium
- loeppotjes, petrischaaltjes
- zoekkaarten spinnensoorten
- plantenspuit,
- een decoratief spinnenweb
- handpoppen spinnen

Natuur ín de klas: Vlinders

Groep 1 t/m 4
€5,00 per setje

Reserveren voor 18 feb
Levering 20 mei

Koolwitjes die in de klas uit de pop komen, boeiend om naar te kijken. Interessant is de metamorfose van ei, rups-pop-vlinder. Via het CNME kunt u een kweekpakket met eitjes, rupsen en poppen bestellen.

De gedaanteverandering tijdens de ontwikkeling tot een vlinders vormt een aanleiding voor de leskist Levenscyclus.

Op de site van de vlinderstichting vindt u lessen voor groep 1 t/m 8:

<https://www.vlinderstichting.nl/koolwitjes-in-de-klas/lesmateriaal>

Voor scholen die voor het eerst een rupsensetje aanvragen, hebben we nog een (beperkt) aantal vlinderkasten staan.

Leskist: Slakken

Leskist voor groep 1 t/m 4

Lente, zomer

Als u de leskist reserveert tussen april en september, ontvangt u met het geleverde materiaal een aantal slakken in een terrarium. Omdat slakken zo rustig bewegen, hebben kinderen alle tijd om ze te observeren. Hoe komt hij vooruit? Waarom hebben slakken een huisje?

Inhoud leskist:

- instructieboekje
- informatieve boeken en zoekkaarten
- een terrarium
- plantenspuit
- vergrootglazen
- plaatjes van plexiglas en handloepen

Natuur in de klas: van kikkerdril tot kikker

Groep 1 t/m 4

Reserveren voor 18 februari

Levering in maart /begin april

Als u zich opgeeft voor dit project, krijgt u, zodra in de vijvers kikkerdril wordt gevonden een bericht.

Een paar dagen later wordt het kikkerdril op school geleverd. U zorgt zelf voor een aquarium met daarin een grote steen of stuk hout, zodat de kleine kikkers een plek boven water heeft op het moment dat hij uit het water klimt.

In de klas kunnen de kinderen de ontwikkeling volgen van kikkerdril naar dikkopjes, visjes met poten en tenslotte kleine kikkertjes. Het project sluit u af met het vrijlaten van de kikkertjes/-visjes.

De gedaanteverandering tijdens de ontwikkeling tot kikker vormt een aanleiding voor de leskist Levenscyclus.

Het bijbehorende lesmateriaal kunt u downloaden van de CNME-website.

Vogels in de woonomgeving

**Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
Mens & Natuur 39, 40 en 41**

Leskist: Vogels kijken

Leskist voor groep 5 en 6

Het hele jaar

Vogels zijn het hele jaar door te observeren, in de winter als u met de leerlingen de vogels voedt, of in het voorjaar als ze nesten maken en actief zijn om hun jongen te verzorgen. De leskist biedt lesmateriaal voor minimaal één lesuur waarbij de leerlingen in een roulatiesysteem aan drie opdrachten werken: een opgezette vogel observeren aan de hand van een vragenlijst, in tweetallen vogelgeluiden beluisteren en herkennen, en door verrekijkers vogels observeren.

Inhoud leskist:

- instructieboekje en verdiepingsopdrachten
- observatiekaarten
- klemborden
- verrekijkers
- zoekkaarten
- vogelgidsen
- 4 opgezette vogels in kistje van plexiglas

Leskist: De Koekoek

Leskist voor groep 4, 5 en 6

Lente, zomer

De koekoek is een vogel die opvalt door zijn roep. Bijzonder is de manier waarop de koekoek zorgt voor nageslacht. In meerdere nesten van andere vogels legt de koekoek steeds één ei. De jonge koekoek verdringt alle concurrentie en vraagt het uiterste van zijn zorgzame pleegouders.

Inhoud leskist:

- een opgezette koekoek
- instructiemap
- USB-stick met filmbeelden en geluidsfragmenten
- informatief fotoboek

Leskist: Uilen

Leskist voor groep 4 t/m 6

Het hele jaar

De vier opgezette uilen, waarvan één de prooi nog in de bek heeft, maken de kinderen direct al nieuwsgierig. De leerlingen gaan uilenballen onderzoeken en vinden waarschijnlijk botjes van prooidieren. Aan de hand van het leerlingwerkboek kan vastgesteld worden welk dier is opgegeten. In de werkboekjes aandacht voor de voedselketen en het leven van de kerkuil.

Inhoud leskist:

- opgezette kerkuil, ransuil, steenuil en bosuil.
- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- leerling werkboek over de kerkuil
- 24 braakballen, met pincetten en borstels voor onderzoek

Vegetatie in de woonomgeving

**Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
Mens & Natuur 39, 40 en 41**

Leskist: Wilde planten

Leskist voor groep 5 t/m 8

Lente, zomer, herfst

Buiten gaat u met de leerlingen op zoek naar bloemen en planten, die voorzichtig geplukt worden. In de klas worden de bloemen in de glazen buisjes geplaatst. De leerlingen gaan aan de hand van verschil in kleur en vorm, met behulp van de opzoekgidsen en zoekkaarten, de bloemennamen opzoeken. In de bloemenpersen kunnen de kinderen bloemen drogen en leren ze hoe ze een herbarium kunnen maken. In de herfst biedt het materiaal uit de kist mogelijkheden om de mooi gekleurde bladeren te drogen.

Gedroogde bloemen of bladeren zijn ook goed te gebruiken bij een creatieve opdracht, waarbij mooie kunstwerken kunnen ontstaan.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- kist met vaasjes voor bloemen
- jeugdflora's met beschrijving van veel bloemen
- loepjes
- 15 bloemenpersen
- meerdere planten- en bloemengidsen
-

Leskist: Bomen

Leskist voor groep 6 t/m 8

Lente, zomer, herfst

Wat een boom is, weet elk kind, maar over bomen kun je aan de hand van deze leskist veel te weten komen. Wat voor boom is het? Hoe kun je dat ontdekken, hoe bloeit de boom en zijn eikels en kastanjes zaden? Waarmee voedt de boom zich en kun je de sapstroom beluisteren? Al onderzoekend ontdekken de leerlingen de antwoorden.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- lesbrief: 'Mijn eigen boom' en opdrachtkaarten
- stethoscoop
- gezelschapsspellen
- zes tassen met daarin:
 - boomhoogtemeter
 - boomediktemeter, meetlint
 - zoekkaarten bomen en hun vruchten

TIP: [Van Zaadje tot Boom door Natuur en Milieu Overijssel](#)

Leskist: Paddenstoelen

Leskist groep 1,2 (3/4) Herfst

De leskist is ontwikkeld voor jongste kleuters. Kinderen krijgen oog voor de paddenstoelen die in de nazomer te vinden zijn en leren er zorgvuldig mee om te gaan.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- platenboeken
- informatieve kinderboeken
- een paddenstoelencircuit met opdrachten
- paddenstoelen van papier-maché
- lotto's en puzzels
- Voor groep 3 en 4 zijn er lessen en buitenopdrachten

Kaartenbak: Moestuiniëren

Groep 6 t/m 8

April tot juli

Een kaartenbak met prachtig geplastificeerde kaarten die bijna onmisbaar is voor een school met een moes/bloementuin.

In een houten kistje zitten 50 mooie en heel praktische geplastificeerde kaarten van A4 formaat.

Deze kaarten bevatten:

- Informatie over 50 verschillende groenten, kruiden, eetbare bloemen en klein fruit.
- Alle informatie die je nodig hebt bij het zaaien of planten, de verzorging en het oogsten, in korte zinnen, steeds één gewas per kaart.
- Veel educatieve tips en weetjes. De leerlingen kunnen er zelf mee aan de slag.
- Uitleg over allerlei begrippen die te maken hebben met tuiniëren.

Natuur in de klas: Voorjaarstakken

Groep 1 t/m 4

Reserveren voor 18 februari

Levering 4 maart

In iedere methode wordt wel aandacht besteed aan takken en knoppen. Daarom stellen we jaarlijks een pakket van diverse takken samen met takken van de paardenkastanje, plataan, es, linde, els en beuk.

De afdeling openbaar groen van de gemeente levert de takken. Het leerlingwerkboek 'Takkenwerk' kunt u downloaden van de website. Reserveren voor 1 maart.

Natuur ín de klas: Bonen

Groep 1 t/m 4

Reserveren voor 18 februari

Levering 4 maart

Bonen zijn behalve gezond, uitermate geschikt om goed te bekijken. Er valt veel te ontdekken wat betreft de vorm, geur, grootte, textuur, kleur en gewicht van de boon. Ook de binnenkant wordt onderzocht: de boon bestaat uit een beschermende laag, een kiempje, en twee zaadlobben. De leerlingen krijgen een boon om te planten en te verzorgen.

In de zending zitten voldoende bonen voor alle kinderen. De handleiding en werkbladen vindt u op de website. U zorgt zelf voor voldoende jampotten en koffiefilters.

Ontdekken van de biodiversiteit

**Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
Mens & Natuur 39, 40, 41, 42, 47, 49 en 56**

Leskist: Buiten kijken

Leskist groep 1 en 2

Lente, zomer, herfst

De schoolomgeving biedt veel mogelijkheden om op verkenning uit te gaan. De leskist 'Buiten kijken' bevat veel materialen om de schoolomgeving te verkennen. Er zijn zeven verschillende thema's, bij elk thema is een lesbrief met een beschrijving over de werkwijze en welke materialen uit de kist u daarbij het beste kunt gebruiken.

De thema's zijn:

- zintuigen
- het weer
- de bodem
- kleine beestjes
- wilde planten
- vogels
- kabouterpad

Leskist: Buitenplezier

(Voorheen Kabouterplezier en Kabouters zijn buiten)

Groep 1 en 2

Lente, zomer, herfst

Bij deze leskist maakt u een keuze uit 15 opdrachten rond de onderwerpen: het weer, vogels, planten, bloemen, bladeren, bosvruchten. Bij de opdrachten wordt een beroep gedaan op creativiteit, voldoende beweging, fijne motoriek en ontdekken. Spelenderwijs wordt de kennis, belangstelling en nieuwsgierigheid t.a.v. de natuur vergroot.

Tien gekleurde houten kabouters markeren de plaats van een opdracht. Bij elke kabouter voert een groepje van 4 tot 5 kinderen een natuuropdracht uit. Begeleiding door volwassenen of 8^e-groepers is noodzakelijk.

De leskist 'Kabouters zijn buiten' heeft dezelfde opzet, maar heeft andere opdrachten. Zo voorkomt u dat de leerlingen tijdens de kleuterperiode twee keer dezelfde opdrachten krijgen.

Inhoud leskist:

- grote houten kabouters
- instructiemap
- kaboutermutsen in diverse kleuren, zodat groepen kinderen goed te onderscheiden zijn.
- opdrachtkaarten
- alle materialen voor het uitvoeren van de opdrachten.

Veldwerk Bos

Groep 5 t/m 8

Lente, zomer, herfst

De materialen in de kist bieden mogelijkheden om op onderzoek uit te gaan in het buitengebied. Er is voldoende materiaal voor 8 groepjes van 4 kinderen. Daarnaast is er een rugtas voor de leerkracht met daarin sets opdrachtkaarten, aanwijzingen en materiaal dat u kunt inzetten. U bepaalt zelf het onderzoeksgebied. Afhankelijk van seizoenen en locatie maakt u een keuze uit de opdrachtkaarten.

Inhoud kist:

- zoekkaarten
- verrekijker
- boomhoogtemeter en meetlint van 20 meter
- loepotjes, opzetloepen
- insectenzuigers
- schepje
- klembord

Gezondheid: Voeding

**Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
34, 39, 40, 41 en 44**

Leskist: Van tarwe naar brood

Leskist groep 1 t/m 4

Het hele jaar

Met de middelen uit de leskist kunt u in de klas een brood bakken. Daarnaast is er aandacht voor diverse graansoorten, met de vijzel en zeef kunnen de kinderen graankorrels stampen, zodat meel overblijft.

Werken met deze kist is goed te combineren met een bezoek aan molen 'De Hoop' in Hellendoorn.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- broodbakmachine
- pak broodmix van molen De Hoop
- bakkersmuts en schort
- diverse soorten graan
- tarwe-, rogge-, gerst- en haveraren
- vijzel en zeef

Leskist: Pannenkoeken bakken

Leskist voor groep 1 en 2

Het hele jaar

Pannenkoeken is lievelingseten voor veel kinderen, maar weten ze welke producten er nodig zijn om een pannenkoek te maken? Waar komen meel, melk, en eieren vandaan? Met het materiaal uit de kist kunnen de leerlingen tarwekorrels malen, ontdekken ze hoe de koemelk in een melkpak belandt en komen ze veel te weten over de kip.

Het project sluit u af door samen met de kinderen in de klas pannenkoeken te bakken.

Inhoud leskist:

- instructiemap en kijkplaten
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- elektrische kookplaat
- gourmetstel met kleine pannetjes
- tarwehalmen, graanmolen en vijzel
- handpop kip en nep-ei
- koekenpan
- keukengerei: beslagkom, spatel, garde, zeef, lepel
- stappenplan voor het bakken

Leskist: Smaaklessen

Leskist groep 1 t/m 8

Het hele jaar

De smaaklessen zijn gebaseerd op een idee van tv-kok Pierre Wind. Door te proeven, te voelen, te ruiken en te kijken, verkennen kinderen hun eten. Op de website www.smaaklessen.nl vindt u aanvullende informatie die bruikbaar is voor het digibord.

Inhoud leskist:

- lerarenhandleiding per groep
- borden, bekers, bestek
- schaaltes
- keukenbenodigdheden als weegschaal, rasp, mesjes
- snijplank, citroenpers, mesjes
- ovenwanten en blinddoek
- geur en kleurstoffen

Spelenderwijs over groenten, fruit en smaak

Leskist groep 1 & 2

Het hele jaar

Twee doosjes met kaarten van A5-formaat.

Het groente en fruitspel heeft kaarten met heel veel soorten groenten en fruit.

Het smaakspel bevat kaarten met afbeeldingen van groente, fruit drinken, melkproducten, broodbeleg, snoep. Daarnaast kaarten over herkomst, granen en graanproducten, dieren en zintuigen.

Bij beide spelen zijn kaarten met suggesties voor gebruik.

Natuur ín de klas: Champignons

Groep (4) 5 en 6: €5,00 per set

Reserveren voor 10 september

Levering 24 september

Paddenstoelen horen bij de herfst en zijn mysterieus door de wijze waarop ze groeien.

Door champignons in de klas te kweken is het mogelijk de ontwikkeling te volgen. De kinderen maken zo op een leerzame manier de specifieke teeltwijze mee. Na vijf weken smullen de kinderen in de klas van de verse champignons. Op de website van het CNME-Hellendoorn vindt u de bijbehorende lesbrief.

Leskist: Fairtrade

Leskist groep (4) 5 en 6

Het hele jaar

Via de materialen en de lesmap in de Fairtrade kist ontdekken de leerlingen spelenderwijs waar hun voeding vandaan komt en maken ze kennis met eerlijke handel en Fairtrade keurmerken.

De leden van de Stichting Fairtrade Hellendoorn zijn bereid een gastles te verzorgen.

Inhoud leskist:

- een instructiemap
- het Fairtrade-spel, leerling paspoort met opdrachten, dominospel, en rollenspellen
- klokhuisafleveringen: Eerlijke handel en Cacaoboeren en afleveringen Fairtradeschool
- fairtrade producten (ook om op te eten)

Gezondheid: Het lichaam

**Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
34 en 41**

Leskist: Lichaam; torso en organen

Groep 6 t/m 8

Het hele jaar

In 2021 schafte het CNME een nieuwe torso aan, waarvan de organen ongeveer de werkelijke grootte hebben. De organen in de borst en buikholte en de hersenen zijn uitneembaar en zeggen meer dan illustraties uit een boek. Daarnaast is er een verkleinde torso en vijf natuurgetrouwe modellen.

Op internet vindt u lesmateriaal, de torso is ook bruikbaar bij de lesmethode die de school gebruikt.

Inhoud leskist:

- een torso (romp met hoofd)
- een kleine torso
- map met informatiebladen over alle lichaamsdelen en organen
- kleine modellen van oog, huid, hoofd/hersenen. tand/kies
- een aantal röntgenfoto's

Map: Buitenspelen

Groep 1 t/m 4

Het hele jaar

Een map vol suggesties voor activiteiten met de bijbehorende materialen op het schoolplein; ruim 300 pagina's met ideeën rond diverse thema's, en richtlijnen om het buitenspel meer variatie en verdieping te geven. De map Buitenspelen biedt mogelijkheden om met weinig geld en weinig inspanning het buitenspel tot een rijke belevenis te maken.

Inhoud kist:

- Map 'Buitenspelen' met de hoofdstukken:
 - Spelvariatie door aanbod van materialen
 - Spelvariëaties gebruikmakend van de indeling van de omgeving
 - Buitenspelen en spelletjes
 - Buitenactiviteiten die aansluiten bij thema's
 - Uitstapjes in de omgeving van de school
- Kaarten met per seizoen tien speeltips.
- Voor groep 1/2 een klapper met buitenspelsuggesties die aansluiten bij de thema's uit de methoden.

Natuur, wetenschap en techniek

**Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
34, 39, 41, 42, 43,44, 46, 47, 48, 49, en 54**

Leskist: Water - Kikkerpad

Groep 1 en 2

Lente en zomer

Bij het werken met deze leskist komen de kinderen spelenderwijs in aanraking met een aantal aspecten van water. Wat kan je met water doen? Waar wordt water voor gebruikt? Ook het belang van schoon water voor mensen, planten en dieren komt aan bod.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- water-doe-circuit
- vraag/opdrachtkaarten
- een opdrachtencircuit
- grote en klein netten
- zoekkaart waterdierjes

Leskist: Stenen en fossielen- Jannie Steen

Groep 1 t/m 4

Het hele jaar

De kist van 'Jannie Steen' is bedoeld als een kennismaking met de geologie. De kist is ontwikkeld in samenwerking met de IVN werkgroep geologie. De kist bevat een collectie stenen, mineralen en fossielen. Bij elke steen van de collectie is een beschrijving die in taalgebruik is afgestemd op de lezer of luisteraar. Elke steen heeft een verhaal en geschiedenis.

Kinderen ontdekken hierdoor dat stenen ouder zijn dan de mensheid en ze komen in aanraking met de geologie. Daarnaast worden de leerlingen door lessuggesties aangemoedigd stenen te verzamelen in de eigen leefomgeving en daar in de klas mee aan het werk te gaan.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatief boek
- twee assortibakken genummerde stenen en fossielen
- onderzoekmateriaal als steelloepen, opzetloepen, pincetten en zeefjes
- materiaal voor verzamelde stenen: glazen potjes, placemats en bakjes

Leskist: Sterren en heelal

Groep 5 en 6

Het hele jaar

De leskist Sterren en het heelal is gemaakt in samenwerking met de Sterrenwacht en heeft platenmateriaal over sterrenbeelden. Daarnaast informatie over ons zonnestelsel en de planeten. Het onderwerp uit deze kist is goed te combineren met een excursie naar de Sterrenwacht.

Inhoud leskist:

- instructiemap en leerlingenboek
- informatieve jeugdboeken
- opblaasbare planeten van ons zonnestelsel met de juiste verhouding in grootte
- bewegend model van zonnestelsel en het effect van het licht van de zon op de planeten.
- platen van sterrenbeelden

Er op uit: Sterrenwacht Hellendoorn

Groep 5 en 6

Het hele jaar

Boven het buitencentrum van de Sallandse heuvelrug is de koepel van de Sterrenwacht met een planetarium, telescopen en een zonneobservatorium.

Scholen zijn van harte welkom; in overleg met de leerkracht wordt het programma vastgesteld.

Vragen en informatie info@sterrenwachthellendoorn.nl

Energie, klimaat en duurzaamheid

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
Energie en klimaat 39, 42, 44, 48 en 49

Leskist: Energie uit zon, wind en aardwarmte

Groep 7 en 8

Het hele jaar

Als u met deze leskist aan de slag gaat, kunt u een gastdocent aanvragen bij het CNME. Om u indruk te geven van de opzet van de les, heeft ontwerper van het lesmateriaal een kort filmpje gemaakt, die een impressie geeft van de activiteit. Zie: <https://www.youtube.com/watch?v=uC3mGOWDtSw>

Groepsgewijs experimenteren leerlingen met vormen van duurzame energie. Voor de experimenten rond zon, wind en aardwarmte is het materiaal in tweevoud aanwezig, zodat zes groepen tegelijkertijd aan de slag kunnen. Hun opdracht is een zo hoog mogelijk rendement te behalen uit de natuurlijke bronnen.

Al doende leren de twee groepjes met dezelfde opdracht van elkaar. Bij welke stand van de zonnepanelen op het mini-dak brandt het lampje feller? Welk aantal of vorm van wieken leidt tot het hoogste voltage? Op welke manier verhoog je de temperatuur in je huis m.b.v. een emmer hete modder (water) als aardwarmte? De tijdsinvestering voor deze lesvorm is twee klokuren. U herhaalt de les, leerlingen krijgen dan een andere opdracht, of de groepjes delen in korte presentaties elkaar hun conclusies mee.

Het materiaal is verdeeld over 8 leskisten. Op verrijdbare zwenkwielen:

- leerkrachtinformatie
- 6 x stapsgewijze instructie voor de leerlingen
- huis met op het schuine dak zonnepanelen in verbinding met lampje,
- plattegrond met palen, daarop de zonnestand per dagdeel en seizoen
- stevige bureaulamp als zon
- score bord en uitwisbare stift
- statief van windmolen inclusief voorzieningen
- karton en scharen voor wieken
- ventilator en voltmeter (dit materiaal wordt door beide groepen gebruikt)
- doorzichtig huis, met daarin zgn. radiator
- plakband, thermometer, slangen en koppelstukken
- emmer en waterpomp

Leskist: Energie; natuurlijk duurzaam

Groep 7 en 8

Het hele jaar

Duurzaam gebruik van energie heeft twee aspecten: zuinig met energie omgaan en de wijze waarop de energie wordt opgewekt. Naast de inleidende en afsluitende lessen, zijn er zeven werkopdrachten met proefjes en experimenten. Leerlingen meten apparaten door, berekenen energieverbruik, bekijken het effect van isolatie, experimenteren met een windmolen en met zonnecellen.

Inhoud Leskist:

- instructiemap
- vier boeken met opdrachten die de leerlingen om oplossingen vragen
- materiaal als energie meters, elektrische lampen, windmeter, thermometers, een deels geïsoleerd 'huis'
- instructie kaarten, voor de experimenten

Leskist: Klimaatverandering

Groep 7 en 8

Het hele jaar

Met de leskist Klimaatverandering gaan leerlingen van groep 7/8 in groepjes actief aan de slag. Ze onderzoeken aan de hand van opdrachten de gevolgen van klimaatverandering in 7 verschillende landen. (Australië, Brazilië, Groenland, Kiribati, Mali, Nederland en Siberië). Tot slot geeft elk groepje een presentatie.

Er zijn per land verschillende activiteiten (er kan een keuze in gemaakt worden)

- een proefje doen
- een filmpje kijken
- een atlasopdracht maken
- een artikel lezen
- lezen in het boek "Palmen op de Noordpool"
- een vragenkaart

In de leskist is het volgende aanwezig:

- 1 leerkrachtenmap met handleiding
- 1 wereldbol van kurk met vlaggetjes
- 8 Junior Bosatlassen
- 3 boeken 'Palmen op de Noordpool'
- 7 tasjes met materialen voor proefjes
- 7 mapjes met gelamineerde opdrachtkaarten

Duurzaamheid

**Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
Circulaire economie 39, 42, 44, 48 en 49**

Leskist: Plasticsoep

Groep 4, 5 en 6

Het hele jaar

Plastic is goedkoop te maken, licht in gewicht en gaat erg lang mee. De natuur kan plastic zwerfafval niet afbreken, het blijft liggen of komt uiteindelijk in de zee terecht. Dat noemen we de 'plasticsoep'. Dieren zien het verschil tussen voedsel of plastic niet. Ze stikken er in of hun maag komt zo vol te zitten met plastic dat er geen écht voedsel meer bij kan. Daardoor verhongeren de dieren uiteindelijk.

Het fysieke lesmateriaal kunt u lenen het CNME; de digitale informatie, die wordt ondersteund met heel veel korte filmpjes, is geschikt voor leerlingen omval zelfstandig mee aan de slag te gaan.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatief boek
- opdrachtkaarten
- posters
- zwerfafval
- een glazen pot met plastic soep uit de zee bij Hawaï

Textiel: verleden-heden-toekomst Wandeling en leskist

Voor groep 4 t/m 8 vanaf januari 2027

Het hele jaar

Om textiel en een duurzame toekomst in het heden goed te kunnen bekijken en beoordelen, helpt het om het verleden te kennen. Met dit item maken de leerlingen daarom eerst een wandeling door Nijverdal. Onderweg worden verschillende locaties bezocht en worden de textielgeschiedenis verkend, aangevuld met aandacht voor natuur- en cultuuritems.

De leskist bevat daarnaast veel lessuggesties en materialen voor verdere verdieping in textiel en duurzaamheid, zoals creatieve verwerkingen, (onderzoeks)opdrachten, excursies en groepsgesprekken.

Leskist: Zwerfafval

Groep 4 t/m 6

Het hele jaar

Zwerfafval is een wereldwijd probleem, waar de samenleving mee te maken heeft. Reden om deze kist aan te bieden aan de basisscholen. Het is een leerzame kist met opdrachten vanuit diverse invalshoeken waarbij kinderen onderzoekend en actief betrokken worden bij het thema.

In de schoolomgeving kunnen de leerlingen op zoek gaan naar zwerfafval. Samenwerking met de gemeente die het verzamelde afval op komt halen, geeft een extra impuls.

Tip: vraag bij 'Nederland schoon' de gratis leerlingenbladen aan.

Inhoud leskist:

- map met lessen en opdrachten voor groep 1/2, 3/4, 5/6, en 7/8,
- vlag Nederland schoon
- handschoenen, prikstokken.
- voldoende afvalzakken
- voor groep 1/2 gele hesjes.

Leskist Van Afval naar Grondstof

Groep (6) 7 en 8

Het hele jaar

U kunt bij deze leskist een gastles aanvragen verzorgd door een medewerker van het repair-cafe of een excursie regelen naar het gemeentelijk afvalbrengpunt. Voor de leerlingen zijn er keuzeopdrachten. Ze bepalen hoe bij niet meer gebruikte spullen voorkomen kan worden dat het afval wordt.

- Ze maken een wormenhotel, een compost toren met de geleverde materialen.
- Ze wegen het afval uit de klas en ontwerpen een plan voor minder schoolafval,
- Ze stellen een kledingset samen van gebruikte kleding,
- Ze ontwerpen gebruiksvoorwerpen van afval.
- Ze denken na hoe de school van de toekomst met materiaalverbruik om gaat.

Inhoud leskist:

- Leerkrachtmap met lessuggesties
- 4 boeken 'Wonderwel'
- materialen gemaakt van gerecycled materiaal
- 4 keer 3 sets leerlingenopdrachten
- set lege emmers voor wormenhotel (compostoren) en bijbehorend stappenplan
- u krijgt op de gewenste dag een emmer verse compost met wormen, en stro
- een weegschaal
- serie afvalwijzers gemeente Hellendoorn
- mappen met foto's van producten

Leskist: Wormenwerk

Groep 1 en 2

Het hele jaar

De handpop Willie de Worm introduceert het thema. Hij vertelt dat hij in de aarde zijn tuinafval, maar ook wel zwerfafval vindt. Hij vertelt namens zijn vrienden de pissebed, duizendpoot en slak waar ze van welk afval ze kunnen leven en waarvan niet. Vrienden die ook afval uit de GFT bak eten en verteren.

Buiten zoeken de kinderen wormen, die binnen groepsgewijs worden geobserveerd. Voor andere leerlingen zijn er kijkboeken, wormen puzzels, spelen om afval te sorteren.

Leerlingen maken zo kennis met wormen en hun nuttig werk als opruimers in de natuur. Maar ook hoe afval uit de GFT-ton wordt verteerd door wormen en andere organismen en vervolgens wordt teruggegeven aan de natuur.

De worm staat centraal: een dier dat bestaat uit segmenten, geen ogen heeft, afval eet en compost uitpoept. Kinderen verkrijgen inzicht de bedoeling van afvalscheiding.

Inhoud leskist:

- handleiding en lessuggesties
- sokpop Willie de Worm
- kijkboeken
- zoekkaarten en afbeeldingskaarten van bodemdieren
- meerdere wormenbakken
- schepjes, lepels, loeppotjes, vergrootglazen, petrischaaltjes
- drie houten puzzels
- afval sorteerspel

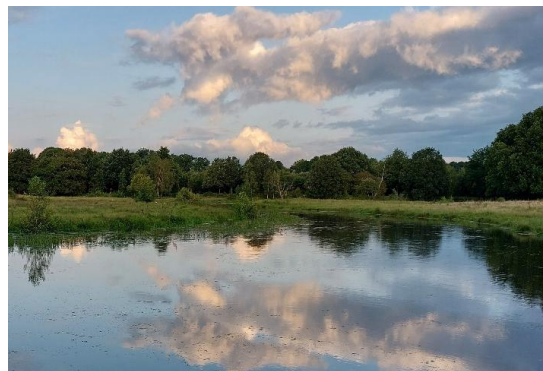
Aanbod van externe organisaties Cultuur – Natuur – Biodiversiteit

Zinin Bibliotheek

Meer weten? Mail voor alle informatie naar:
jannekemeijer@zinin.com

Het project "De Regge verbindt" van Zinin Bibliotheek Nijverdal brengt de lokale geschiedenis en cultuur van het Reggegebied tot leven voor jong en oud. Centraal staat de rivier de Regge, die eeuwenlang een belangrijke rol speelde in het landschap, de handel en het dagelijks leven van de streek.

Een - door het CNME georganiseerde- excursie (beleving) met een natuurgids is een mooie start van dit project.

Buitencentrum Sallandse Heuvelrug Staatsbosbeheer

Meer weten? 0548-61 27 11

buitencentrumsallandseheuvelrug@staatsbosbeheer.nl

Biodiversiteit

Bij het Buitencentrum Sallandse Heuvelrug van Staatsbosbeheer zijn heel veel leuke en leerzame buitenactiviteiten voor alle groepen te ondernemen. De meeste zijn mogelijk door het hele jaar heen. Neem voor meer info en vragen over alle activiteiten contact op met bovenstaande telefoonnummer of via het mailadres.

Hieronder een opsomming van het aanbod.

- **Het Speelbos:** alle groepen
- **Op pad met de boswachter/natuurgids:** alle groepen
- **Natuurwijs:** alle groepen
- **Kabouterpad:** groep 1, 2
- **Dierenvriendjespad:** groep 1 t/m 3
- **Bolderkar:** groep 3 t/m 6
- **Code S.T.O.R.M.:** groep 4 t/m 8
- **Boswachtersacademie:** bovenbouw
- **Werken in de natuur:** bovenbouw

Nationaal Park Sallandse Heuvelrug

Meer weten? Ga voor alle informatie naar:

<https://www.sallandseheuvelrug.nl/over-het-gebied/natuureducatie/>

Biodiversiteit

Het gebied Sallandse Heuvelrug biedt voor alle groepen uit het basisonderwijs een uitgebreid en afwisselend pakket aan natuur, cultuur en landschap activiteiten. In samenwerking met verschillende partijen is er een aanbod opgesteld en biedt voor elke groep (van groep 1 t/m 8) wat wils.

Overzicht aanbod:

- [Speelbosroute van Joep de Eekhoorn](#) voor groep 1 en 2 (ook nog leuk voor groep 3 en 4)
- [Malle de Mammoet](#) voor groep 1 en 2 (ook nog leuk voor groep 3 en 4)
- [Escape the Classroom](#) voor groep 3 en 4 (of groep 1 t/m 4)
- [Joep gaat op reis](#) voor groep 3 en 4 (ook te doen voor groep 1 en 2)
- [Boris de Mammoet](#) voor groep groep 5 en 6
- [Speurders van Twilhaar](#) voor groep 7 en 8

